

Kısaca Konu Başlıkları [gizle](#)

- 1 Algı Nedir?
- 2 Nesne Algılama
- 3 Algısal Değişmezlikler
- 4 Derinlik Algısı

Algı Nedir?

Organizmanın çevresinden gelen uyarıcıları duyu organları vasıtası ile alıp sinirler yoluyla beyne iletmesi ve oluşan duyuların beyin tarafından yorumlanıp anlamlandırılmasıdır.

Uyarıcıların anlamlandırılmasında organizmanın içinde bulunduğu durum, geçmiş yaşantıları ve gelecekle ilgili beklenti, ihtiyaç ve değerlendirmeleri de etkilidir. Örneğin uzaktan görünen bir insanın görüntüsü uyarıcı olarak göze ulaşır. Beyinde oluşan görüntü-duyumun kime ait olduğunun anlamlandırılması algıdır. Kısaca algı, uyarıcıların anlamlandırılıp tanınması ve bilinmesidir.

Organizma algı sayesinde çevresindeki uyarıcıları birbirinden ayırt eder, hayatını kolaylaştıran ya da işine yarayan şeyleri bilir. Böylece çevreye uyum sağlamak kolaylaşır, **zaman** ve maddi kayıplardan korunulur.

Nesne Algılama

Organizma uyarıcılardan oluşan duyuşal bilgiyi anlamlandırırken duyuları nesneleştirir. Nesne algılaması insanın öğrenmesiyle ilgilidir. Nesnelerin özellikleri, bilgisi; bireyin yapısal özellikleri, beklentileri nesne algılamasında etkindir.

Uyarıcıların organizma tarafından nesnelere şeklinde algılanmasında yaratılıştan gelen bir beceri olarak zihnin örgütlenme ilkeleri de etkilidir. Örneğin ormanda duyduğumuz seslerin hangi kuşa ait olduğunu bilmemiz bizim öğrendiklerimiz ve geçmiş yaşantılarımızla yakından ilgilidir.

Kuş seslerinin tanıdığımız bir kuşla ilintilendirilmesi seslerin nesneleştirilmesinin sonucudur. Tıpkı işittiğimiz siren sesinin yaklaşmakta olan itfaiye aracını çağrıştırması gibi.

Algısal Değişmezlikler

İnsan organizması çevre etkisiyle tanıdığı nesnelerin kendisine farklı göründüklerinde bile onları bildiği şekilde algılar. Yakınıımızdan geçen bir kişinin görüntüsü gözümüzdeki ağ tabakaya küçük görüntü hâlinde düşmesine rağmen biz onu normal boyutlarında yani olduğu gibi algılarız.

Buna algıda değişmezlik denir. Büyüklük değişmezliği, şekil değişmezliği, **renk** değişmezliği olarak üç biçimde oluşur. Nesnelerin içinde bulunduğu konumda farklı görünmesine rağmen organizmanın onu tanıma veya bilme biçimine göre öğrendiği hâlde algılaması algıda değişmezliğin temelini oluşturur.

Büyüklük değişmezliği önceden boyutlarını bildiğimiz bir nesnenin farklı ortamlarda da aynı ya da normal boyutunda algılanmasıdır. Örneğin yüksek bir yerden bakıldığında insanları gözümüze küçük görünmesine rağmen normal boyutlarıyla algılarız.

Şekil değişmezliği de yine bilinen ya da tanınan nesnelerin içinde bulunduğu ortam farklı olmasına rağmen onları bildiğimiz normal şekilleriyle algılamamızdır. Örneğin akşam karanlığında tamamını görmediğimiz bir otomobili gözümüze görüldüğü kadarıyla değil bilinen şekliyle algılarız.

Renk değişmezliği ise büyüklük ve şekil değişmezliğinde olduğu gibi nesnelerin içinde buldukları durumda aldıkları ışığa göre farklı renkte görünseler bile organizmanın onları öğrenmiş olduğu ve bildiği renkte algılamasıdır. Örneğin portakal aldığı ışığa göre farklı tonlarda görünebilir. Ancak organizma portakalı kendi doğal renginde algılar.

Bu PDF içerik konuanlatimi.net sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Büyüklik değişmezliği

Şekil değişmezliği

Renk değişmezliği

Derinlik Algısı

Organizma objeleri üç boyutlu olarak algılar; en, boy ve derinlik üç boyutu oluşturur. Nesnelerin üç boyutlu olarak algılanmasının temel nedenlerinden birisi perspektiftir; yani nesnelerin birbirine göre konumudur. Nesneler birbirleriyle önde ya da arkada oluşlarına göre derinlik algısını oluşturur.

Derinlik algısını etkileyen bir başka temel neden de iki gözümüzün farklı açılardan bakabilmesidir. Ayrıca ışığın parlaklığıyla görülen yerler, canlı ve sıcak renklere sahip nesnelere yakında; tam tersine ışığın az geldiği yerler, mat renkli nesnelere uzakta algılanır.

İki boyutlu bir resim tablosunda derinlik algısı ışık ve gölge aracılığıyla oluşturulur. Bütün bunların dışında nesnelerin boyutları da derinlik algısını etkiler. Genel olarak gözümüzün ağ tabakasına iki boyutlu düşen görüntünün nasıl olup da üç boyutlu algılandığı merak edilen ve kesin olarak cevaplanamayan ancak yaratılış harikası olarak anlaşılacak bir hakikattir.

Kaynak: 12.Sınıf Psikoloji Ders Kitabı (PDF)

Psikoloji Bilimi Ders Notları